

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

DA

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

ויקרא כ כא קדושים אמור

ל: כו ואיש או אישה ביהמה בהם אוב
או ידענו מות יומתו באבן ירגמו ארזם
דמיהם בם :

ס"ד . וג"ה . מ"י זה"ב סימן : ומפטרין הלא כבני
בוש"ם בעמום כסימן ט :

אונקלוס

מן עממא למהני פלחין קדמי :
כו ונבר או אתתא ארייהי בהון בידן
או דכורו אתקטלא יתקטלון באבנא ורמוז
יתהון קטלא חגיבין :

פ פ פ

כא א ויאמר יהוה אל משה אמר אל

הקהנים בני אהרן ואמרת
אלהם לנפש לא יטמא בעמיו : ב כי
אס לשארן הקרב אליו לאמו ולאביו ולבנו
ולבתו ולאחיו : ג ולאחתו הבתולה הקרובה
אליו אשר לא היתה לאיש לה יטמא :

ד לא יטמא בעל בעמיו להחלו :

ה לא יקרחה קרחה בראשם ופאת
זקנם לא יגלחו ויגבשרם לא ישרטו שרשט :

ו קדשים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם
אלהיהם כי את אשי יהוה לתם אלהיהם

הם מקריבם והיו קדש : ז אשה זנה

וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא

יקחו

רישי

פ פ פ

א ויאמר יי למשה אימר לכהניא בני
אהרן ותימר להון על מירת

לא יסתאב בעמיה : ב אלהן לקריביה

דקריב ליה לאמיה ולאבוי ולבריה ולבתיה
ולאחוי : ג ולאחתיה בתולתא דקריבא

ליה דלא הנות לגבר לה יסתאב : ד לא

יסתאב רבא בעמיה לאחלותיה : ה לא

ימרטון מרט בדישיהון ופאתא דקנהון לא

יגלחון ובבשרהון לא יגלחון הבור :

ו קדישין יהון קדם אלההון ולא יחלון

שמוא דאלההון ארי ית קורבנא בני קורבן

אלההון אמון מקרבין וידון קדישין :

ז אתתא מטענא ומחללא לא יסבון

ואתתא

אתכם מן העמים להיות לי . אם אתם חובדלים מהם רחי אתם שלי ואם לאו רחי אתם של נכובדנר וסכוריו . רחי אליעזר
בן עזריה חומר מוכן שלח יתמר אדם נפשי קנה כבאר חזיר חי אפסי ללכוס כלאים אבל יתמר אפסי וזה חמשה ואחי שבשמים גזר חלי
ת"ל ואכבדו אתכם מן העמים להיות לי שיהא הנדלתכם מהם לשמי פורש מן העבירה ומוקבל עליו עול חלכות שמים : (כו) כי יהיה בהם
אוב וגו' . כאן נאמר מהם עיתה ולמעלה כרת עדים והתראה בסקילה חזיר כלא התראה בהכרת ושגנתם חשאת וכן ככל חייבי מיתות שנאמר
כהחכרת : חפלה קדושים תהיו

(א) אמר אל הכהנים . (ב) אמר ואמרת לכוהני גדולים על הקהנים : בני אהרן . (קדושין לח)
יכול חללים תלמוד לומר ויהי כהנים : בני אהרן . אף כ"ל חזיון המשמע . בני אהרן ולא כמות אהרן . לא יטמא
בעמיו . (ת"כ) בעוד שהמת בתוך עמיו יאמר מלוה : (ב) כי אם לשארן . (ת"כ) אין שארין אלא אשתו (א) : (ג) הקרובה .
לרבות את הגרוסה (ת"כ) כימותם : אשר לא היתה לאיש . לוישכח . להיטמא . מלוה (ת"כ) במיתצו : (ד) לא יטמא
בעל בעמיו להחלו . (ת"כ) לא יטמא לאשתו . פסולה שהיא וחוללה בעודה עמי וכן פשוטו של מקרא לא יטמא בעל בשארין כיבוד
שהוא בתוך עמיו שיש לה קורבן שאינה מת מנוה ונאזרה שאר אחרת כמותו שהוא להחלו להחלל הוא מכהונתו . (ה) לא יקרחו
קרחה . (ת"כ) על מתו והלא אף ישראל הוזהרו על כך אלא לפי שנאמר כישראל (קדושין לו) מנחות כ) בין עיניכם יכול
לא יאמר חייב על כל הראש תלמוד לומר כראשם וילמדו ישראל עבדכם בגזרה שיהא נאמר כהן קרחה ונאמר כישראל קרחה מה כאן
לא הראש אף להבין כל הראש . המשמע כל מקום שקרחה כראש וזה להבין על מת אף כאן על מת : ופאה זקנם לא יגלחו :

לפי

כז ויגבר אז אמתא אררם ויהי קהון כידין אז אמרו אתמטלא ותמטלאו באבנא נאטלאו וקתהו קטלא חייבין :

פ פ פ

וואמר א ואמר ו למשרה אימר לכהנא בגי אהרו רבוביא דיתפרשו מן סאוב וכדנא תימררלהו על פר נש
דמיר לא וקתאב בעמיה ו ב אלחו לאנתקא דתריבא לגרפיה לאימיה וקאבו וגוי : ג ולא תתיה
בתריבא דקריבא ליה ולא מארסא ודער פדון ליה בנור מיבעלא לגבר דה יסתאב : ד לא יסתאב בעלא לאימיה
אלחו פד בשדא ליה בנס לקריבא דהינו עבדיו עמיה וקתל עליהו : ה לא יבשמוו בין ענייהו וקלא
דושם כרישיהו ואוקא דיקהו לא יספרו וכבשריהו וגוי : ו קדישוו יהו קדם אלסיהו ולא יסמוו ית שמו
דאלהו אררם ית קרקנא בגי תקרוקמא דאלהו הינו מקריבין ויהו קדישוו
כנישיהו : ז אמתא מטעיא קנני ודאיתלידא מן פסוליא לא יסבוו
נאמתא דמקטרא בין מגקרא בין מן יקמה לא יסבוו אררם קריש הוא קדם אלחיה :

ירושלמי
אמתא וננו ומפסה :

ותקדשגיה

קיש"י

לפי שנאמר כישראל (ויקרא יט) : לא תזנות יכול לקטו כמלקט וריטי לכן נאמר לא ינלחו חיינו חייב אלא על דבר הקרוי
גלות ויש בו השחתה וזהו תער : ובבשרם לא ישרשו שרטה : לפי שנאמר כישראל (ויקרא ושמ) : ושרט לנפש לא תתנו
יכול שרט חמש שריות לא יבא חייב אלא אחת תלמוד לומר לא ישרשו שרטה לחייב על כל שריטה ושריטה שתיבה זו יתירה היא
לדרוש שיהיה לו לכתוב לא ישרשו ואני יודע שהיא שרטה : (1) קדושים יהיו . (ת"כ) על כרחם יקדישום כ"ה בכך : (2) זוגה
שכבעה בעולת ישראל האסור לה כגון חייבי כריתות או נתן או נזמר (יבמות טא) : הללה : שזכרה מן הפסולים שכבעה כגון בת
אלמנה זככה גדול או בת גרושה וחלוקה זככה הדיוט (קידושין עו) וכן שנתחללה מן הכהונה על ידי ביאת אחד מן הפסולים לכהונה
וקדשהו

באר רחובות דקרוקי רש"י

(א) רבים וקשים לדעת רש"י דקאי עולת שארו על אשתו היאך יתכן אחריו עולת הקרום לשון זכר הקרוכה כלשון נקבה זככו לזכותם
ואין קושיא כלל דעולת שאר ענין כשר הוא כדכתיב ויטטר עליהם כעפר שאר (כל"א פלייש) וכיחור הפסוק כך הוא
לשארנו (עו"ין פלייש זעלבין) וזהו דמי א' אפטר לוימר שיתטח את עמנו בעמנו לאחר מותו אלא קאי על אשתו דהיא אחת מעולותיו ולפי
זה קאי לשארנו על הכהן (ערו זעלבין זעלבין פלייש) והיינו אשתו :

רנב

רשב"ם

(א) לנפש לא יטמא בעמיו . איש בעם הכהנים לא יטמא כגפא אדם . כמו בתולה מעמיו יקח אשה . אבל אלו היה כתום
לעמיו . היה משמע לא יטמא לעמיו . כמו שכתוב לנפש לא יטמא לחסיו ולאחותו לא יטמא להם . ולא נאמר (כהס)
גם יש למרש לנפש הכוזב בעמיו לא יטמא : (ד) ולא יטמא בעל בעמיו . שום בעל בעם הכהנים לא יטמא לאשתו : להלכו . שהרי
קתחלת מכהותו . ולפי דברי חכמים לא מטמא לאשתו פסולה ומחוללת אבל מטמא לאשתו כשירה : (ה) לא יקרחו . עלמת :
והוא הדין לישראל : (ו) וחלנה . באותן שכתוב בהן ולא יחלל זרעו :

מכלל יופי

וספטי ו ותקצר נפשו בעמל ישראל : (כו) (אוב) ענינו
ידוע בדברי רבותינו ל' שאמרו בעל איכזה המעלה מבין
הפרקים ומבין אצילי דיו : (או ידעוני) פירשו רבותינו ל'
זה המניח עצם ידוע פסיו ומרכב מאליו ופירוש ידוע חידה
ששמה ידוע :
כא אכזור (א) (אמר ואמרת) . כפל דבר וירחן
ביאנו כפל אכלרועה לומר אמור
להם פעם אחר פעם בדו' שיהיו מאד מן הטומאה ורבותינו
ז"ל דרשו אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים :
(לנפש לא יטמא) . כנה המת בנפש כי סבת המיחה בהפרד
הנפש מן הגוף וכו' ועל כן
נפשות מרת לא יבא : ואתקלוק פרגס רבא בעמיו

והטעם שלא יטמא הכהן לנפש
מת כי הוא בעל וגדול בעמיו
ויחלל כבודו כזה . ובתורת
כהנים פירשו לאן יטמא בעל
לאשתו שהיא אסורה לו והוא
מחולל בה כהניו כתוך עמיו
ששלה קונרים :
(ד) (בער בעמיו) .
ארון בעמיו ונחסרה בית
השירות או למד ומשפטו
בעל בעמיו ופירושו לא
יטמא הכהן לנשיא בעמיו כי
כל שהוא ארון הדבר נקרא
בעל כמו בעל האשה .
(ה) (לא יקרח קרחה
בראשם ופאת קנם לא יגלחו) . לשון יחיד על רבים והוא
דרך כלל : (לא ישרשו שרטה) . אמרו רבותינו ז"ל
שרישהו ודרידה אחרהו : (ו) (לחם אלהיהם) . כל
על

כַּעֲבוּרֵי־סִי חַיִּים כִּי־קָדֵשׁ הוּא לְאֱלֹהֵי־יְהוָה וְקָדְשָׁתוֹ
 כִּי־אֵת־לֶחֶם אֱלֹהֵיךָ הוּא מִקְרִיב קָדֵשׁ יִהְיֶה־
 לָךְ כִּי קָדֹשׁ אָנֹכִי יְהוָה מִקְדָּשְׁכֶם : ט וְבַת
 אִישׁ כֹּהֵן כִּי תִחַל לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא
 מִתְּחַלֵּת בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹף : ס י וְהִכְהִיֹן
 הַגָּדוֹל מֵאֲחֵיו אֲשֶׁר־יוֹצֵק עַל־רֵאשֵׁי שְׂמֹן
 הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת־יָדוֹ לִלְבַשׁ אֶת־הַבְּגָדִים
 אֶת־רֵאשֵׁי לֹא יִפְרֹעַ וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם :
 יא וְעַל כָּל־נִפְשֹׁת מוֹת לֹא יִבֹּא לְאָבִיו
 גִּלְגָּמוֹ לֹא יִשְׁמָא : יב וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא
 יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל אֶת מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵי כִי גֹזֵר
 שְׂמֹן מִשְׁחַת אֱלֹהֵי עַדְיֹו אָנֹכִי יְהוָה :
 יג וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלִיתָ יִקַּח :
 יד אֶלְמִנָּה וּגְרוּשָׁה וְחַלְלָה זֹנָה אֶת־אֱלֹהֵי
 לֹא יִקַּח כִּי אִם־בְּתוּלָה מֵעַמּוֹ יִקַּח אִשָּׁה :
 טו וְלֹא־יִחַלֵּל זֶרְעוֹ בְּעַמּוֹ כִּי אָנֹכִי יְהוָה
 מִקְדָּשׁוֹ : ס טז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה לֵאמֹר : יז דַּבֵּר אֶל־אֶהֱרֹן לֵאמֹר
 אִישׁ מִזֶּרְעֶךָ לְדֹרְתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוֹם
 לֹא יִקְרַב לְהִקְרִיב לַחֵם אֱלֹהֵי־יְהוָה כִּי כָל־
 אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב אִישׁ עֹר אִו
 פֶּסֶח אִו חֲרָם אִו־שְׂרוּיָע : יח אִו אִישׁ
 אֲשֶׁר־יִהְיֶה בּוֹ שַׁבֵּר רִגְלֵי אִו שַׁבֵּר יָד :
 כ אִו־גִּבֵּן אִו־דָּק אִו תִּבְלַל בְּעֵינָיו אִו גֵּרֵב
 אִו

מצוה ר"ע
 מצוה רע"א
 מצוה רע"ב
 מצוה רע"ג
 מצוה רע"ד
 שני
 מצוה רע"ה

וְאֶתְמָא דְּמִתְרַבָּא מִבְּעֵלָה לֹא יִסְבּוּן אַרְיֵי
 וְקָדִישׁ הוּא קָדִים־אֱלֹהֵיהּ : ח וּמִקְדָּשִׁיגִיה
 אַרְיֵי יִתְּקוּרְבַן אֱלֹהֵיךָ הוּא מִקְרִיב קָדִישׁ יִהְיֶה־
 לָךְ אַרְיֵי קָדִישׁ אָנֹכִי מִקְדָּשְׁכֶן : ט וְבַת
 גִּבְרָה כֹּהֵן אַרְיֵי תִחַלֵּל לְמַטְעֵי מִקְדוּשְׁתָּא
 אֲבוּהָ הִיא וּמִתְחַלָּא בְּגוֹרָא תַחֲוָקֵד :
 י וְכַהֲנָא דִּיתְרַבָּא מֵאֲחוּהֵי דִיתְרַק עַל־
 רִישֵׁיהּ מִשְׁחָא דְרַבּוּתָא וְדִיקְרִיב יִתְּקוּרְבַנְיָה
 לְמִלְבָּשׁ יִתְּלַבּוּשָׂא יִתְּרִישֵׁיהּ לֹא־יִרְבִּי
 פְרוּעַ וּלְבוּשׁוּהֵי לֹא יִבּוּעַ : יא וְעַל כָּל־
 נִפְשֹׁת מִיתָא לֹא יִיעוֹל לְאָבוּהֵי וּלְאִמֵּיהוֹן
 יִסְתַּאֲבֵב : יב וּמִן־מִקְדָּשָׁא לֹא יִפּוֹק וְלֹא יִחַל
 יִתְּמִקְדָּשָׁא דְאֱלֹהֵיהּ אַרְיֵי כָּלִיל מִשְׁחָה רַבּוּת
 אֱלֹהֵיהּ עֲלוּהֵי אָנֹכִי יְהוָה : יג וְהוּא אֶתְמָא
 בְּתוּלָהָא יִסַּב : יד אֶרְמֵלָא וּמִתְרַבָּא
 וְחַלִּילָא מִטְעֵיָא יִתְּאֲלִין לֹא יִסַּב אֱלֹהֵיךָ
 בְּתוּלָתָא מֵעַמִּיהּ יִסַּב אֶתְמָא : טו וְלֹא־
 יִחַל זֶרְעִיהּ בְּעַמִּיהּ אַרְיֵי אָנֹכִי מִקְדָּשִׁיהּ :
 טז וּמִלִּידֵי יְיָ עַם־יִשְׂרָאֵל לְמִימְרֵי :
 יז מִלִּיל עַם־אֶהֱרֹן לְמִימְרֵי גִבְרָה מִבְּנֵיךָ
 לְדַרְיָהוֹן דִּיהֵי בִיהּ מוּמָא לֹא יִקְרַב לְקָרְבָּא
 קוֹרְבַנְיָה קָדִים־אֱלֹהֵיהּ : יח אַרְיֵי כָּל־גִּבְרָה
 דְּבִיהּ מוּמָא לֹא יִקְרַב גִּבְרָה עוֹר אִו חֲנִיר אִו
 חֲרָם אִו שְׂרוּיָע : יט אִו גִּבְרָה דִּיהֵי בִיהּ תִּבְרָה
 רִגְלָא אִו תִּבְרָה יָדָא : כ אִו־גִּבֵּן אִו־דָּקָא
 אִו

רשי

(ח) וקדשותו של כהן שאם לא רצה לזרש שלקחו ויסדו עד שיגרש (יבמות פה) : קדוש יהיה לך - כהן כו קדושה
 לפתוח ראשון בכל דבר ולסמן ראשון בעבודה (ח ט) (ט) כי החל לזנות - כשתחלל על ידי זמם סביתה כה וקת בעל
 וזכה או מן סלרופין או מן הנזופין (כ) יי (סנהדרין נא) ורכותיו כמלקו כדכר והכל מודים שלא דכר הכתוב בפניה : את
 אביה

ח ומקדשניה לכתוב ארום ות קרבו אלהך הוא מקדש קדוש יהי לך ולא תפסיגיה ארום קדוש אגא יי מקדשכו
 ט ובברת גבר קהו מארקא ארום תפיס גרמה למטעי בוני עד דהיא עם בית אבוהא ונגיית בנורא מחוקר
 י וכהנא רבא דמתרברב על אחוי די יתרוק וגוי וילכוטוי לא יבוע בשעת אנקי יא ולות בר נש
 יא קמית לא ייעול קאבוי וקאמיה לא יקחאב יב וכוון מקדשא לא יפוק וקא יפיס ית מקדשא דאלהיה ארום משת
 יב בית אלהיה עלוי אגא יי יג והוא איתא דאית בה בתולהא יסב יד ארקלא ומפטרא דאחיליזא מן
 יג פיסרליא ומטעיא בוני ית אליו לא יסב אלהו בתולהא מיבשרא מבנת עמיה יסב איתא יט וקא יפיס ורציה
 יד קעמיה ארום אגא יי מקדשיה יט ומליר יי גוי יז מליל עם אהרן למיטר גבר מפקד לורעית דריהו
 יח דיהי ביה מוקא לא יתקשר לקרבא קרבו אלהיה יח ארום כל גבר רבית טוקא לא יקרב גבר דקמי או
 יט דחמיר או דלקי קחוטמיה או דמישקמיט יריביה יט או גבר דיהי ביה מביר דרגל או מביר דקא י

ירושלמי

ב או דקבינוי שקבו חפני עינוי או לית שער בקבינוי
 ב או דחלון קעינוי דקערכ חיוקא באוקמא או דמלי חקסין
 או דקבינוי חפני עינוי או דלית ליה סער בקבינוי או דקבינוי
 או יכשין

רשי

אמיה היא מחללת (סנהדרין נב) חללה וסותה את כבודו שלוערים עליו ארום שו ילע ארום שו גדל : (י) לא יפרע
 (ח"ב) לא יגדל פדע על אכל ואזכו גדול פדע יותר משלשים יום : (יא) ועל כל נפשות מת : כאלה המת : נפשות מת
 (נוור לח) להטיא רביעית דס מן המת שמתא כאלל : לאביו ולאמו לא יטמא (סנהדרין ד ת"ב) לא בא אלא להמיר לו
 מת חנוה : (יב) וכוון חקדש לא יצא (ת"כגזיר לו) : אינו הולך אחר המטה ועוד מכהן למדו רכותיגו שכהן גדול מקדש
 אונן וכן חמטעו חף אם מתו אביו ואמו אינו נרדף לנאת מן המקדש אלא עוכד עבודה : ולא יחלל את מקדש : שאינו מחלל
 סך את העבודה שהמיר לו הכתוב הא כהן הדיוט שעבד אונן חלל : (יד) חללה - שנולדה מפסולי כהונה : (טו) ולא יחלל
 זרעו - הא אם נשא אחת מן הפסולות זרעו הימנה חלל עדין קדושת כהונה : (יז) לחם אלהיו : מאכל אלהיו כל סעודה
 קרויה לחם כמו (דגיאול ח) עבד לחם רב : (יח) כי כל איש אשר בו מום לא יקרב : אינו דין שיקרב כמו (מלאכו א)
 הקריבהו נא לפתחך : הרום : (בבורות מד) שחטעו שקוע בין שתי העינים שחול שתי עיניו כאחת : שרוע - שחת
 עלבריו גדולה ונתברתה עינו אחת גדולה ועיני אחת קטנה או שוקו ארוכה מחברתה : (כ) או גבן - שוריל"ולע"ל שגבנוי
 עינו

באר רחובות דקדוקי רשי

(פ) ראה לומר התי"ב ומלת תחל לאו שרשית היא רק שינונית ושרשו חלל והתי"ב והיא סימון נפתר לנקבה וזה שכתב כשתחלל
 (זא ווערט פד שוועכין) :

רשב"ם

(ט) ונת איש כהן - ארוסה - ומקדש סנהדרין : (יח) מרום ושרנע - מפורש כסמכות : (כ) מרות אשך : מעוך כניס :
 וימר

מכיל יופי

על הכשר לכדו וכו' כי את לחם אלהיך : (ט) (שי תחל) -
 כמנין חלול ומשרשו הוא המורה הקדושה
 מכנין הפעיל וצרו התי"ו כמקום פתח או מכנין נפעל וצרו
 החית כמקום פתח : (לזנות) - בא המקור כמקום
 הכחשבה והמעשרה כי החלל לזנות וזגרות :
 (י) (לא יפרע) - ענין
 גלוי כדרך האכל לגדורת ופירשו רכותינו ז"ל שלא יגדל
 ראשו ולהסיה מצנפתו או פדע עבר ראשו כאללה אמת
 מנבעהו ופארו מעל ראשו :
 (לא יפרוס) - ענין קריעה
 ואחר שאמרו רז"ל אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו נראה
 כי יש הפרש בין קריעת לפריטה כי הקריעה כבנה גופו שלא

במקום התפר והפריטה במקום התפר : (יב) (כינור) -
 פירשו עטרה :
 יש שמות כלסון הקדש שלא יפרדו לעולם
 כמו נעורים וקונים עלומים בתולים ויש
 שמות שלא יתחברו כמו טף שחס זכס כרול :
 זכס - תפר וי"ו התכור כמו שמש ירח עמד
 זכולה - וחללה היא שנולדה מפסולי כהונה
 או שכתעלה לכהן הפסול לה :
 (יח) (אוהום) - פירשו רבותינו ז"ל זה שהוא שמו שקוע
 בין שני העינים שכוהל שני עיניו כאחד : (אושרוע) -
 עינו עורף וסן אברו רז"ל שרוע זה שנשמטה ירכו והוא
 מושך רגלו והנה הוא עורף : (ב) (אוגבן) - מי שגבו
 כפופה

או ילפת או מרוח אשך : כא כל-איש
 אשר-בו מום מורע אהרן הכהן לא יגיש
 להקריב את-אשיו יהנה מום בו את לחם
 מצוה רע"ו אלהיו לא יגיש להקריב : כב לחם אלהיו
 מקדשי הקדשים ומזן-הקדשים יאכל :
 מצוה רע"ז כג אך אל-הפרכת לא יבא ואל-המזבח
 לא יגיש כי-מום בו ולא יחלל את-מקדשי
 כי אני יהנה מקדשם : כד וידבר משה
 אל-אהרן ואל-בניו ואל-כל-בני
 ישראל : פ א וידבר יהודה
 אל-משה לאמר : ב דבר אל-אהרן ואל-
 בניו ויקרוו מקדשי בני-ישראל ולא יחללו
 את-שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני
 יהנה : ג אמר אלהם לדלתכם כל-איש
 אשר-יקרב מקל-זרעכם אל-הקדשים
 אשר יקרישו בני-ישראל ליהודה ושמאנתו
 עליו ונכרתה הנפש ההוא מלפני אני יהנה :
 ד איש איש מורע אהרן והוא צרוע או
 זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהרו והלגלו
 בקל-טמא נפש או איש אשר-תצא ממנו
 שכבת-זרע : ה או-איש אשר יגע בכל-
 שרץ אשר וטמא-לו או באדם אשר וטמא-

כב

מצוה רעה

רעט ג

או חיליו בעינוהו או גרבן או חנון או מרים
 פחדין : כא כל-גבר דביה מוקא מורעא
 דאהרן פהנא לא יקרב לקרבא ות-קורבנא
 דיי מוקא ביה ות קורבן אלהיה לא יקרב
 לקרבא : כב קורבן אלהיה מקדשי
 קודשא ומזן-קודשא ייכול : כג ברם
 לפרוכתא לא ייעול ולמדבחה לא יקרב
 ארי-מוקא ביה ולא יחלל את-מקדשי ארי
 אגא יי מקדשהון : כד ומליל משה עם-
 אהרן ועם-בנוהי ועם-כל-בני ישראל :
 א ומליל יי עם-משה למימר :
 ב מליל עם-אהרן ועם-בנוהי ונפרשון
 מקודשא דבני ישראל ולא יחלון ות-שמו
 דקדשי די אינון מקדשין קדמי אגא יי :
 ג אימר להון לדריכון כל-גבר די יקרב
 מקל-בניכון לקודשא די יקדשון בני-ישראל
 קדמי וסאובתיה עלוהי וישמיצי אנשא
 ההוא מזן-קדמי אגא יי : ד גבר גבר
 מורעא דאהרן והוא סגיר או דאיב
 בקודשא לא ייכול עד די ידבי ויקרב
 בקל-טמא נפש או גבר די-תיפוק מגיה
 שוכבת זרעא : ה או-גבר דיקרב בקל-

פינו שער ארון וסוכס : או דק . (בכורות לט) פיס לו כעניו דוק סקורין ט"ל"א כמו (ישעיה מ') המטה כדוק :
 או חבלל . דבר המוכלט את העין כגון חיש כמו הנחשך מן הלשון ויסק סמירה ט"ח עוגל סתקף את השחר סקורים פירו"ל
 גחוש הזה מוסק את העוגל ומכנס הסחור ותרגום תכלול חיליו לשון חלון ט"ח ט"ח דומה לתולעת חותו חוטו וכן כיוצא חכמי וס"ח
 כיומי הסכור חלון נחש עיב (בכורות לח) : גרב או ילפת . מיני סחין הם גרב"ו החכם סחין ס"ג וסכפנים וסכחין : ילפת .
 הוא חזונית המצרית ולמה נקראת ילפת סלפסת והולכת עד יום המיתה והוא למ סכחין ויכס סכפנים ומקום אחר קורא לגרב סחין
 הלא סכחין ויכס סכפנים טמא (דברים כ"ה) ונרגס וכח"ס כס"ח נרגס אלל חס קורא לילפת גרב וסכ"ח סחין חלל
 ילפת קורא לחס גרב קך עפורה סכורות (בכורות מד) : מרות חשך . לפי התרגום מרים סחין סכחין וסכחין סכ"ח
 ט"ח סחין סחין כמו (איוב ט) יידי סחין ישרגו . (כא) כל איש אשר בו מום . (ת"כ) לרבות סחין וסחין : מוסב .